

Csörsz István

Elmentek a halak

Délelőtt kilenc óra huszonötkor, egy méterre a villanydúctól Rigó János talált egy levágott fejet. Rigó utca 4., anyja neve Pék Rozália, mondta magában úgy, mintha máris a rendőröknek mondaná. Itt voltak éjjel egyig, üvöltöztek és verték az asztalt. Az ukránok. Az én verandám ide hatvanhét és fél méter, mindent láttam. Ide jár az egész maffia, nézzék meg az asztalukat, két szöges deszka fűrészbakon, de úgy körülülük, hogy nem tud összedőlni.

Megnézte jobban azt a fejet. Kicsit féloldalasan feküdt a hóban, barna usánka volt rajta, a sapka egyik füle kihajlott a hóra. Hoppá!, gondolta. Ha éjjel esett, akkor hogy látszik?... Hajnalban történt, amikor elmentek. Na, meglátjuk, magától is rájön-e az őrmester. Balog. Meg a szőke, az csak szakaszvezető. Egy óra tízkor mentek el, megnéztem az órát. Az óra mellett a kés. Lengyel piacról, ezer forint volt, eladó a vörös Bozsó, bútorra van engedélye, de egy sámlit nem adott még el öt éve, úgyhogy kést árul, konnektort és aprószöget. Kérem, nézzenek utána, a maguk dolga.

Na most mondok valamit, Bozsó csak kis hal. Jöjjenek el szombaton, ha nagy halat akarnak fogni. Ott állnak a kocsik szemben. Van egy furgonjuk, rendszáma HZN 110. Volkswagen. Aztán egy Opel Kadett, és ami még érdekesebb, a Nissan kombi! Környékbeli segédmunkások az építkezésekről. Nissannal jár betont keverni. Ez a bázis, a Subanek tanyája. Szalonnáznak, kész. Mind be vannak jelentve, tehát laknak valahol. Négyen egy szobában. Négyen két szobában.

Ki alszik ott, ellenőrzi valaki? Bejön a haver a határon, és eltűnik. Így működik ez a dolog.

Jól megnézte azt a fejet. Sehol egy nyom, csak a fehér hó. Nagy csend volt, hallgattak a rigók. Ezek tudják, mikor esik megint. Azt is, ami az éjjel történt. A hó alatt vannak a nyomok, na ez már a Balog dolga. Mindig ő jön, meg az új fiú, az még egy nagy ész. Lehet, hogy már jutalom van kítúzve, meg kell tudni. Aki figyelt, azé a jutalom. Aki felfedezte a bűntényt.

Óvatosan ment vissza a házáig, ugyanazokba a nyomokba lépett, amelyek idefelé jövet maradtak utána. Tíz métert ment így, aztán a nyomok mellett rendesen: kíváncsi volt, észreveszik-e? Kíváncsi volt. És büszke is. Azért nem mindennap talál egy hullát az ember. Hulla akkor is, ha a kisebb darabja. Viszont a fontosabb.

A verandán a Zibi ült. A macska. Ül a Zibi macsek. Fogjál inkább egeret! Mindig fázik. A macskák se olyanok már, mint régen. Ennyi rohadt lusta macskát az isten se látott. Biztos valami sugárzás érte őket. Ahhoz mit szólnának, ahogy kiszedte a darazsakat a tető alól?! Kénnel! Kénecske az eresz alá. Este jöttek haza a darazsak, szimat! Elgondolkozott egy pillanatra, hogy is szimatolnak a darazsak... Valahogy csak szimatolnak, van orruk. A virágport is megérik. Szimat, ez KÉN! A francba került ide a kén, reggel még nem volt?! Rigó bácsi odatette. Jó kis Rigó bácsi.

Telefon.

Ezerkétszáz forint már az alapdíj. Állandóan megy felfelé. Le kéne mon-

dani. Ennyi pénzért a nagy semmi, de mindenhol ez van. Nulla hét.

– Rendőrség! – mondta egy nyafka női hang. Mint aki egész éjjel nem aludt.

– Hát kérem – kezdte. – Itt a Rigó János beszél. Rigó utca négy. Igen, az utca is Rigó, nem énrólam nevezték el! Ötszázszor el kellett már mondani ezt, sajnos. – Olyan nehéz felfogni? A sors tréfája. Rátérek. Kérem, egy hulla fekszik a Völgy utca tíz előtt. Anyja neve Pék Rozália, nem a hulláé, az isten áldja meg, honnan a fenéből tudnám egy fejnek az anyja nevét? Az enyémet! Fej, levágva. Mit tudom én, mivel, késsel, baltával, nincs ráírva. A Subaneknél, ukrán tanya, így mondja a Balognak, az tudja már. Balog őrmester a cégüknél! Ukrán tanya, most leteszem. Tudja, mibe kerül egy perc ilyenkor, dupla ár van! Jöjjenek ki, majd elmondom. Rigó!

Letette a kagylót, és valami kellemes fáradtságot érzett. Szerette halani a nevét, és ha nem mondta más, mondta ő. Na, be kéne fűteni. Befűtünk. Ha kihűl a ház, még rosszabb. Legjobb, hogyha nem hűl ki.

A verandán, az órával szemben volt a másik kés, a kép mögé dugva, hogy az ember keze ügyében legyen. Azt mondják, fel a kezekkel vagy sztoj, akkor az ember kihúzza hátul. Szintén a lengyel piacról, de nem a vöröstől, egy romántól. Románok között nincs vörös. Nem sok. Azt mondja, ezzel a palatetőt is kibontom! Palatetőt bontott vele. Ilyen világ van ezeknél, de most már ide is eljutott. Harmadik az ajtó mögött. Ez, sajnos, bal kézre esett, de így nyílt az ajtó. Negyedik a fiók mellett, konyharuhát terített a nyelére. Nem lehetett kihúzni tőle a fiókot, bár úgyse használta, régi elemek voltak ott. Tulajdonképpen ki kellett volna dobni mind, de úgy gon-

dolta, vár még egy kicsit. Tíz éve is így csinálta, amikor még élt a Mari, mert roppantul dühös volt érte. *Megint kifolyt a levük, én meg csak súrolom, és le se jön!* Fél órát képes volt ordítani miatta. *OPTI*, mondta erre ő, mire még jobban ordított. Ronda szája volt szegénynek, kiállt az ajtóba és ott üvöltött, hogy mindenki hallja. Lenn a sarkon a Róth hallgatta röhögve. Röhögj csak, gondolta ő, Rigó János. Nem röhögsz sokáig. Fekélye volt a Róthnak, mikor kijött érte a mentő, tudta, hogy meg fog halni. Meg is halt rendjén, és négy évig nem röhögött senki a szomszédban. Aztán meg pláne nem, mert meghalt a Mari, és nem volt, aki ordítson. Influenzában. Menj már az orvoshoz, mondta neki, de nem ment. Krumplit főzött fokhagymával, olyan büdös volt az ágy körül, hogy oda se lehetett menni hozzá. Feküdt a pöttyös hálóingében, és nézte a plafont. Reggel halott volt. Az utolsó, amit mondott, az volt, hogy oltsd már le azt a rohadt tévét! Akkoriban sokat tévézett, nem is annyira nézte, de be volt kapcsolva, mert ez is nagyon dühítette a Marit. Mióta meghalt, alig kapcsolta be. Nem érdekelte. Már vagy öt éve nem beszéltek az üvöltözésen kívül, mégis furcsa volt. Maga a változás. Az volt a furcsa. Meg az is, hogy egyszerűen betették egy nejlonszámba. Cipzár van rajta. Behúzzák és kész. Ez valahogy benne maradt, ahogy behúzták, és akkor kezdett a halottakkal foglalkozni. Nem járt a temetőbe, csak úgy. Foglalkozott velük. Akkor kezdődött ez a cirkusz is az ukránokkal. Először vett egypár kést, aztán még egypárat. Tizenhét volt összesen, igen leleményes helyekre dugva. Egy ukrán, ha ide bejön, akárhonnan kaphat egyet. Valami légiós filmben mondták, hogy a vesébe kell szúrni, mert az nagyon fáj, de nem volt biztos benne, hol

van a vese pontosan. Rengeteg dolgot tudott, megvolt a magához való esze, de ezt nem tudta, így maradt inkább a hasnál. Az is eléggé fáj ahhoz, hogy elmenjen a kedve valakinek. Három kés volt az ágyban, egy a párnája alatt, és lábtól kettő, egymás mellett. Ezt csak úgy kitalálta próba közben. Kihúzta az egyiket, és eszébe jutott, hogy mi van, ha észreveszi az ukrán? Na de arra nem gondol, hogy még egy van ott! Sőt, kettő! Ehhez már egy kis ész kell. Ajtó bezárva mindig, két lakat, egy fent és egy lent. És. Úgyhogy mind-egyik kés mellé vett még egyet, és különböző trükkökkel jól elrejtette. Újságot tett rá általában, rajzszöggel, így az egész szoba tele volt újsággal. Ha bejön valaki, azt hihette volna, nagy újságot olvasó, pedig a kukából hozta. Valaki minden héten odatett egy csomag Népszavát. Újságnak vacak, de a falra jó. Utoljára a telefonszerelő járt nála hat éve. Akkor még csak négy újság volt.

– Salétromos? – bökött a falra. Amúgy nem érdekelte, sietett. – Itt jó lesz? – kérdezte, és letette a készüléket a komódra.

Hát nem volt jó. Pont ott. Rigó János utálta, ha rendezkedik valaki a lakásában. Odébb tette fél méterrel, mellé pedig egy papírt meg egy ceruzát. Minden hívást feljegyzett. Mari szerette volna ezt a telefont, az igénylést is ő adta be. Mégis, ha valami van, legyen. Mi lett volna? Nem volt semmi, csak a számlák mentek felfelé. Engem ugyan nem csapnak be, gondolta. Minden híváskor húzott egy vonalat. Nem lehetett átverni. Volt az alapdíj és a vonalak. Ebben a hónapban három. Kíváncsi volt rá, hogy számlázzák. Egyszer, ha megpróbálnak átverni, majd meglátják! – gondolta, és várt.

Az egyik vonal volt ebben a hónapban a közértes betörés, amikor

felhívta a rendőrséget, hogy nézzék meg hátul is az épületet, mert ugye ott nem volt feltörve az ajtó, és onnan be lehetett jutni a raktárba, látta, amikor a lisztet rakták. Pénztárgép összetörve, a boltban szétszórva egy csomó ropi és háztartási keksz. Csak a pénztárgép ért valamit: december tizedikén! Önbetörés volt, tiszta sor, a számlák miatt.

A második vonal a kocsilopás, az is a rendőrségre, mert egyszer csak itt állt az utcában egy fehér Audi. El se mozdult három napig. Kifigyelték, mikor nem volt itthon, és pont akkor állt oda a fickó, máskülönben személyleírást tudott volna adni róla. Na most ez egy zsákutca, az utca elejéről nem is látszott a kocsi a hótól, jobb helyen volt, mint egy mélygarázsban. Szólt időben, de mire kijöttek másnap, a kocsi eltűnt. Bottal üthették a nyomát.

– Ide figyeljen! – mondta Balog. Akkor is ő jött, meg a tejfölös. – Ha még egyszer betelefonál az őrsre, szétrúgom a seggét, világos? Mi a fené köze van magának ahhoz, hogy itt áll valaki? A maga háza előtt állt?

– Nem – mondta ő.

– Na látja! – Úgy bevágta maga mögött a kocsi ajtaját, hogy majd leszakadt. Még a kanyarban is káromkodott.

A harmadik vonás ez a levágott fej. Várt két órát, nem jöttek, felment hát, hogy megnézzé a terepet. El ne tűntesse valaki a hullát. Megvolt, minden változatlan. Nem szerette volna, ha azt hiszik, hogy kitalálta a dolgot. A verandáról látta aztán, hogy jönnek, erre ő is megindult. Pont egyszerre értek oda.

– Hol van?! – kérdezte Balog. Alig tudott kiszállni a kocsiból, mert elég testes ember volt. Bezzeg a kis Müller csak úgy kipenderült a másik oldalon, kezében egy blokkfüzettel.

– Jó napot! – mondta Rigó. Őt még úgy nevelték, hogy köszön az ember, ha megjelenik valahol. Egyszer nem köszönt a postásnak, és akkora pofont kapott az apjától, hogy majd leverte a feje a jelzőharangot. Harang volt náluk, nem csengő.

– Ez?! – kérdezte Balog, azzal felvett a hóból egy usánkát. Rigó sápadtan állt. Balog azon gondolkozott, mit mondjon, amit megenged a szabályzat.

– Ide figyeljen! – mondta. – Ha még egyszer betelefonál az órsre, szétrúgom a valagát, érti?

– Akkor mit írjak? – kérdezte Müller zászlós.

– Amit akar! – üvöltötte Balog, azzal Rigó elé vágta az usánkát, beszállt a Ladába; úgy bevágta az ajtaját, hogy majd leszakadt. De ezeket a Ladákat eleve járőrözésre gyártották, kibírta, sőt, be se csukódott másképp. Ezt tudta kitalálni hirtelen. Még a kanyarban is káromkodott.

Egyikük se figyelte rá, hogy amíg beszélgettek, megállt lent a kereszteződésnél Subanek Lada Samarája. Állt egy kicsit, majd betolatott a Kerék utcába. Na persze, a rendőrökkel senki se szeretett találkozni. Négyen ültek a kocsiban, Subanek és három ukrán.

Rigó közben azon gondolkozott, hogy mi történhetett. Megelőzték.

Percre ki volt számítva az egész. Semmi vérnyom. Megpiszkálta a havat egy bottal, hogy mi van lejjebb, ezt mondjuk a Balognak is meg kellett volna tennie hivatalból. Ezért kapja a fizetését, ami közpénz. A nép adja össze, a lakosság, és azért, hogy rend legyen. De lejjebb se volt semmi a hóban. Elindult hát hazafelé, a sapkát vitte magával. Majdnem új sapka volt. Új sapkát nem dob el az ember. Megszagolta: bagószaga volt, mint amikor egy bagós helyiségben sokáig ül valaki. Fején a sapka. Rendőrnek kellett

volna lennie – már eszébe jutott pár-szor, na persze akkor nem így állnának a dolgok itt. A szentségit, hogy nem figyelt jobban. Valaki megelőzte.

Mire hazaért, összeállt ez a dolog a fejében. Egyszerre nagy világosság lett odabent, mintha felgyújtottak volna egy lámpát. Nem ott van a hulla, ahol a sapka volt! Hogy hol van, az csak akkor derül ki, ha elolvad a hó. Kell neki vagy három hét. A macska már jelezte, hogy jön a tavasz. Nagy hálát érzett a macsek iránt. Gondolta, hogy ad neki egy darab kenyeret este. Ezek tudják, gondolta. A hullát is megtalálná, fantasztikus orra van. Pár nap alatt bűdösödni kezd, mert hideg nincs, csak nagy a hó. Erre nem gondoltak az okosok. Plusz két fokban nem lehet variálni. Ez lesz a veszтük. Meg is volt már a terve. Hétszentség, hogy rendőrnek kellett volna mennie, akkor most nem hétezer-ötszáz forint nyugdíjból élne. Na jó, az éveket már nem lehet visszafelé forgatni. Ez olyan szépen hangzott, hogy meghatózott. Állt egy kicsit a kapu előtt. Költő is lehetett volna, ha az akart volna lenni, nem portás a kavicsüzemnél. Amennyi kavicsot elloptak onnan, azt ő tudta, és a tudás benne maradt a fejében. Ezzel, ha rendőr lett volna, legalább főtörzsőrmesterig vitte volna, nem úgy, mint ez a Balog az egy csillagával. A macska viszont jó ötlet volt. Erősen jó. Csinált neki egy pórázt madzagból, de nem tűrte. Meg is karmolta közben, mire a veranda sarkába vágta, hogy megcsendült a telefon. Nyavalyás dög, gondolta, hát ki etet? Jobb a kutya. Gondolkozott, hol tudna szerezni egy kutyát? A szigeten volt néhány kóbor eb, de azok aztán nem fogadtak szót. Maradt mégis a macskáknál. Nyavalyás, gondolta. Na, várj csak! Nem is kell a madzag. Megy az úgyis magától,

csak az a kérdés, hogy látja-e az ember, merre megy. Gondolkozott, mert találékony volt mindig, már gyerekkorában is, amikor egy léccel meg egy hurokkal kihúzta a szomszéd Teri néni kamrájából a lekvárt. Kolbászt már loptak így, de lekvárt?... Ilyenről még nem hallott. Úgyhogy a macska se fog ki rajta. Felment a padlásra, és kibontott pár cserepet a nyugati oldalon. Odarángatott egy ládát, arról pont a Subanek-féle tanyára látott. Irány egyenes. De nemcsak oda, körbe is egy darabig. Mehetett a macsek, látta akár éjjel is, mert telihold volt. Nem tévezett aznap, letáborozott és figyelt, de az a dög az istennek sem akart kimenni a verandáról. Kétszer le kellett mászni ezért, végül kihajtotta a hóra. Ha már kint van, csak elmegy valahová, gondolta. El is ment, de nem a tanya felé, hanem a Tauberékhoz, mert nekik volt egy nőstény macskájuk. Majd visszajön, gondolta. Vén kandúr volt, nem kellett a csajoknak. Ezt az egy modern szót beépítette, hogy csajok. Valamiért megtetszett neki, ahogy a többi nem. Csajok. Meglátod, hogy nem kellesz. Úgy is volt. Látta még, hogy elmegy lejjebb, de ehhez ki kellett még venni két cserepet. Csak nem lesz hó, gondolta. Volt már elég. Tovább viszont nem látta. Nem is kell, tűnődött. Nem az a terület az érdekes. Majd visszajön, ha megéhezik. Ez a felső rész a fontos, itt pedig észre lehetett venni mindjárt a hóban. Ezért jó a fekete macska. Elhatározta, ha ez megdöglik, megint feketét szerez majd. Éjfélig nem volt semmi, akkor lemászott, mert álmos volt már. Majd a nyakát törte a létrán, mert nem oda figyelt, hanem a macskára. Még ott is szidta. Aztán meg pláne.

Szombaton Balog járőr-kocsija véletlenül húzott el Subanek tanyája előtt, mert a Vihar utcán nem lehetett

felmenni a hó miatt. Hat kocsi állt a viskó előtt, ami tényleg feltűnő volt. Balog már akkor ideges lett, ha az öreg Rigóra gondolt, most valahogy mégis eszébe jutott, mit mondott a nagyhalakról.

– Álljon meg – morogta.

– Igenis – felelte Müller. Megálltak a kocsik mögött hetediknek, ami nem tetszett a mögöttük közlekedő piros Ford vezetőjének, ugyanis ő akart odaállni, és több hely nem volt. Balog kikászálódott a Ladából, megigazította a derékszíját, és figyelte, mi lesz. Várakozó állásontra helyezkedett. Ezt megértette a Ford tulajdonosa, és káromkodva nekivágott a Hajnal utcának, amely a hegyre vezetett. Volt hólánca. Hát akkor mit akar? – gondolta Balog, azzal megindult a tanya felé, ahol Subanekkel együtt négy ukrán ült a kecskelábú asztalnál, a verandaféle tákolmányon. A féltető egyik oldalon a kerítésre támaszkodott, a másikon egy akáckaróra, amelyet itt vágtak ki a dűlőben nyilván. Még a tüskét is rajta hagyták. Ha nekidől valaki, az egész a fejére szakad, gondolta, amíg belökte a kiskaput. Hallgatózott, nem dőlt-e erre is össze a viskó? Mögötte Müller a mappával: épp nem esett a hó, mégis védte a könyökével, mert megszokta: az utolsó két istenverte héten mindennap esett, ami eléggé megnehezítette a jegyzőkönyv írást. Azokat az évszakokat szerette, amikor nyugodtan lehetett jegyzőkönyvet írni.

Az ukrán állampolgárok bent azzal foglalkoztak, hogy kártyáztak.

Pár üveg sör állt előttük az asztalon, és ahogy nyitogatták őket, a kupakokat a fürdőkádba pöckölték, amely mögöttük állt a kertben. Színig volt befagyott vízzel, így megpendültek a kupakok, ha eltalálta valaki. Élvezték. Nyáron meg azt élvezték, ha csobbant. Mindig az dobott, aki háttal ült a kád-

nak, ezért időnként padot cseréltek. Mászt nem csináltak, legfeljebb oda-mentek az orgonabokorhoz pisálni. Most, hogy megállt a rendőrautó a tanya előtt, abbahagyták a tevékenységüket, és nézték a két rendőrt, hogy mi a francot akarnak. De jóra nem számítottak.

– Jó napot! – mondta Balog.

– Tyebja – morogta a legkisebb. Balog meghallotta, mert az ilyesmi sose kerülte el a figyelmét, de gondolta, hogy ukránul van, ezért úgy tett, mintha nem hallotta volna.

– Gépjármű-ellenőrzés – mondta.

– Mi? – kérdezte Subanek. Egyedül ő tudott magyarul.

– Kirakni a kocsik papírját. Minden papírt!

– Milyen kocsikét? – kérdezte Subanek. Az egyik ukrán, aki a jobb szélen ült és kopasz volt, hátrapöckölt egy kupakot a jégre.

– Ide figyeljen! – mondta neki Müller. – Ne szórakozzon, mert jegyzőkönyvbe veszem, érte?

Ritkán szólalt meg a helyszíni szemléken, de mindig a legrosszabbkor.

Balog ránézett, aztán a kopaszra, aki felé nyújtott egy üveg sört. Általában azon a véleményen volt, hogy ha sört kínál valaki valakinek, aki szintén szereti a sört, azon el lehet igazodni: hatósági személy megvesztegetésének szánja-e, vagy sem. De ezeken az ukránokon nem igazodott el, úgyhogy nem fogadta el.

– Melyik a maga kocsija? – kérdezte a sörösüvegtől, merthogy az állt az orra előtt.

– Sto? – kérdezte az ukrán. – Was ist das?

Ez viszont már pofátlanság volt. Nem a sto, hanem a was ist das. Balog kicsit elsápadt, ami egyébként nem látszott az arcán, mert sötétkék volt a

szakállától. Akkor is, ha éppen borotválkozott. Ma reggel nem borotválkozott, de ehhez az ukránoknak semmi közük se volt, úgyhogy megfogta a fickó kabátját és felállította a padról. Adidas volt. Nem a pad, a kabát. Müller közben írt valamit: Balog nem örült neki. Jobban szerette, ha azt írja, amit ő mond, és ezt kifejtette neki legalább hússzor. Csakhogy Müller lassan tanult, és még akkor is eltévesztette, amikor már megtanulta. Rések voltak a gondolatmenetében, Balog így mondta magában.

– Hé! – mondta Subanek. – Mit akar a barátomtól? Nincs kocsija!

– Nincs, remek. Na, írja! – fordult Müller felé. Abban reménykedett, nem azt írja le, hogy remek, mint a múltkor. – Kié akkor ez a sok autó?

– Nem tudtak felmenni a hó miatt – mondta Subanek.

A szentségít, gondolta Balog. Erre nem számított. Megint átvágta őket ez a nyavalyás Rigó.

– Állampolgársága, anyja neve, született? – folytatta, mint aki semmit se hallott. Subanek ezt mind lefordította a barátjának, és az mindent bediktált, Müller pedig mindent felírt a mappába. Már majdnem megtelt a lap, pedig még el se kezdték. Utált pedig fordítani, ezért utálta az ukránokat, a havat és a szombatot, amikor meccs helyett ezt a rohadt hegyet járták. De írta azért, mert úgy gondolta, nem csinálhatja az ember azt, amit akar. Balog pedig arra várt, amire mindig: hogy át akarják vágni. És még arra is, hogy ő pedig nem hagyja. Volt már dolga egypár strigóval a tíz év alatt, mióta járőrözött, úgyhogy nem lesz könnyű dolguk, gondolta. Éppen ezért a 2-es módszert választotta, amit magában SH-nak nevezett. Azaz SŰRŰ HÁLÓ. Úgy is kérdezhetne volna, hogy kinek van itt a kocsija? Ez lett

volna a legegyszerűbb. Ezzel szemben egyenként kérdezte meg őket. SH. Furcsa szeme volt ennek a Subaneknek: mintha kettő lett volna, egy pár bent és egy pár kint, mint a beépített napszemüveg. Amíg fordított, az ukránok csak ültek, de már kezdtek kicsit idegesek lenni. Olyan érzésük volt, hogy ez a rohadék nem száll le róluk, mert nekik is volt némi tapasztalatuk a rendőrökről. Ez a kék pofájú nagydarab a legrosszabb, mert nehéz neki odébb menni, úgyhogy nem megy, hanem ott marad, ahová a rosseb ette az elején.

– Jó – mondta Balog a végén. – És melyik a magáé? – fordult hirtelen Subanekhez. Az hitte, ő kimarad, mert tolmácsol.

– A Samara – mondta Subanek.

– Forgalmi, jogosítvány?

– A kocsiban.

– Remek, akkor hozza ide!

Amíg Subanek a Samarához ment, Balog rátért a 3-as pontra: megnézte egy sörösüveg talpát. Amin az üveg állt. Biccentett, visszatette. Megnézte a másikat, a harmadikat. Mire végzett, az ukránoknak fogalmuk se volt már semmiről. Nem tudtak másra gondolni, csak arra, hogy mi a fenét nézett ez a hülye? Hogy mi van ott? Balog ezt a Kutya bácsitól tanulta, még őrzetű korában. Így becézték a főtörzsöt, aki húsz évet nyomott le a körzetben.

– Felállni! Mind! Zsebeket kirakni!

Pont jókor ért oda Subanek, hogy lefordítsa.

– Figyeljen ide, őrmester úr! – próbálkozott, kezében a forgalmi engedéllyel.

– Ne pofázzon! Maga csak fordít, világos?

Az ukránok álltak kicsit, valamit karattyoltak ukránul, de nem tudtak mást tenni, kirakták a zsebüket. A kopasz, aki a legszélen állt, lopva

megnézte egy üveg alját. Balog csak erre várt!

– Állj! – mondta jeges hangon. Müller letette a mappát, és megmozgatta őket hátulról. Talált még egy rugós kést meg egy fakeretes szentképet. A szentképet annál, akinek a legsötétebb pofája volt. Lehetett volna akár afrikai ukrán is. Végül a kis göndör hajúhoz ért: az egész ember negyven kiló, de nem ez volt a baj, hanem az, hogy a melle közepén valami nagyobb dolgot rejtegetett az inge alatt. Épp akkora volt, mint egy pisztoly.

– Őrmester úr! – mondta Müller elfúló hangon. Olyat még nem hallott, hogy nyakban hordják. Nyakban a keresztet hordják. Látta már, hogy mindjárt írnia kell megint.

Balog odajött, és kigombolta a kis ember ingét. Közben újabb jeges pillantást vetett a kopaszra. Nem röhögsz mindjárt, gondolta. Az lehetett a főkolompos. Erre még nem volt bizonyítéka, de megérezte a kisugárzásából. Ezt is a Kutya bácsitól tanulta. Kigombolta az inget hasig, de póló is volt alatta. Azt nem tudta kigombolni, megfogta hát a nyakánál és lerántotta. A főkolompos mondott valamit: Balog ránézett, így ő volt az utolsó, aki meglátta a kis göndör mellén a gumót: a melle csontja volt. Úgy állt, mint egy hóéke. Látott már egypár dolgot, de ilyet még nem. Első pillanatban arra gondolt, hogy átverés, mert erre volt beállítva a helyszíni szemléken.

– Mi az isten ez? – kérdezte Subanektól, aki nyilván tudott a dologról, az első pillanattól kezdve.

– Így nőtt neki – mondta Subanek röhögve. Nemcsak ő röhögött, a többi is. Ez a kurva csont az egész SH-t elszurta, mint egy hadihajó, amelyik nekimegy a másiknak a díszszemlén.

– Öltözzön fel! – mondta Balog lesújtva. De nem adta fel. – Álljanak

oda! Mozgás! – Ez volt a 4-es pont! Müller közben megnézte, hogy mi van az asztal alatt. Be volt avatva a 4-es pontba. Mert ha ki kell rakni a zsebeket, mit tud csinálni az ember? Vagy a zsebében hagy valamit, vagy ledobja a földre és rálép. Talált a földön egy slusszkulcsot. Balog megcsípte a két ujjával, és végigvitte a sorban állók előtt.

– Kié ez? – mondta úgy, mintha nem jegyezte volna meg, ki hol ült. De megjegyezte. Az ukránok még mindig a sörösüvegek hatása alatt álltak. Ácsorogtak inkább. Meg volt mentve mégis az SH. Egyikük se jelentkezett.

– Jó – mondta Balog. Megállt a vörös hajú előtt, aki azon a helyen ült. – Neve?

– Presko – mondta Subanek.

– Melyik a kocsija?

– Nincs itt.

– Hanem hol van?

– Törökbálinton.

– Papírok?

– Azok is Törökbálinton. Ahol dolgozik.

– Aha. – Balog zsebre tette a kulcsot, és megnézte, hogy mi került az asztalra. Aprópénz, sörnyitó, cigaretta, ropi. Felvette a ropit.

– Ez kié?

A kopasz intett, hogy az övé. Oldalt volt csak haja, mint a papoknak.

– Maga pap? – kérdezte Balog.

– Kőműves – felelte Subanek.

– És ropit eszik, mi, hogy bírja a munkát?!

– A gyerekének vette.

Balog visszadobta a ropit az asztalra, de istenverte rosszul sikerült: a hegyére esett, aztán csak állt. Nem akart eldőlni.

– Na, akkor kimegyünk. Ami itt van, itt is marad! – Intett a Müllernek, hogy döntse már el a ropit, de

nem értette. Olyan arcot vágott, mint a hold, amelyre tányérsapkát húztak. Így végül kénytelen volt ő intézkedni a középső ujjával, azzal kimentek és szemügyre vették a Samarát.

– Zöld kártya? – kérdezte Balog.

– Mi? – kérdezte Subanek.

– Zöld kártya! Mióta van maga Magyarországon?

– Három éve.

– Rendben van. Háromszor kettő az hatezer. Ha nem fizeti ki most, akkor tizenkettő.

Müller már előszedte a bírságblokkot. Ettől nagyon megkönnyebbült.

Szeretett olyasmivel foglalkozni, amivel már foglalkozott. Letépett hat darab ezres csíkot. Szép adag volt, akár egy leporelló.

– Itt írja alá – mutatta Subaneknek.

– Várjon! – mondta Balog. – Nyissa ki a csomagtartót!

A csomagtartóban egy Aiwa mag-nó doboza volt, egy szatyor ócska ruha és mindenféle madzagok. Bárkinek szemet szúrtak volna ezek a madzagok, kivéve Balogot: tíz év után nem lehetett ilyesmivel átvágni.

– Elakadásjelző? – kérdezte.

– Ott van – morogta Subanek. Már nem volt olyan magabiztos, mint tol-mácskorában.

– Elsősegély-doboz?

– Az is.

– Izzókészlet?

– Mi?

– Hány éve van maga itt?

– Nincs! – mondta Subanek gyorsan, Balog intett, Müller pedig letépett még három szelvényt.

Az ukránok csak álltak, szikrázó szemmel. Rigó János mindezt észlelte a padlásról. Ahogy a cserepekre támaszkodott, az egyik megindult és végigszánkázott a tetőn. Olyan hangja volt, akár egy kereplőnek. Az egész banda rábámult. Rigó igyekezett el-

tűnni a lyukban, de ezt a cserepet már nem lehetett meg nem történtté tenni. A szentségit, gondolta Subanek. A vén szaros hétszentségit! Az ukránok is gondoltak valamit ukránul. A múltkor is itt látták az öreget a rendőrökkel.

– Na kérem – mondta Balog. – Munkavállalói engedélye senkinek nincs, ugyebár? – Nem firtatta, mert megállapodtak az őrsön, hogy nem firtatják, csak ha muszáj. – Mindent írjon fel – mondta Müllernek. – Címeket egy külön lapra. A többi kocsi rendszámát is, mindent, amit itt lát, világos?

– Világos – mondta Müller. Negyedszer is fordítania kellett. Még nem tudta, hogy ki, de valaki ezért fizetni fog, gondolta.

Másnap az utca végén lakó Tauber látta meg az öreget a hóban: a kertben feküdt, két méterre a kaputól.

– Hé! – mondta neki Tauber. Öt év óta először szólt hozzá, habár Rigó kezdte a nem köszönést, miután Tauber szóvá tette, hogy miért az utcán égeti el a szemetet. Rigó többet nem szólt hozzá, így ő se Rigóhoz. Most se válaszolt, csak feküdt a hóban, mint aki jól érzi magát. Hát akkor csak feküdj, gondolta, de aztán amikor még délután is ott feküdt, felhívta a rendőrséget, leginkább azért, mert nem akarta, hogy felelősségre vonják. Nem mondta, hogy mikor látta először, csak bejelentette, hogy ott van. Ennyi. Délután is éppen úgy láthatta.

Fél óra múlva kijött a Balog meg a kis szőke. Először most is a Balog szállt ki, megigazította a zubbonyát és a derékszíját. Körülnézett a hóban, de nem sokat látott, mert egész délelőtt esett a hó. Az öreget is szépen befedte már, de azért így is látni lehetett, milyen furcsán áll a feje.

– Na, írja! – mondta Müllernek, aki könyökével védte a mappát. – Esik a hó. Hóban intézkedünk, megvan?

Odament az öreghez, és megmozgatta cipőjét a csizmájával.

– Hát ez halott. – Müller leírta, persze a HÁT nélkül. Ne gondolja valaki, hogy a HÁTA halott. Maga a test volt halott, így érte. – Hozzon egy söprűt! – parancsolta Balog. – Ott van a verandánál.

Amíg Müller intézkedett, megvizsgálta az öreg fejét, de anélkül, hogy hozzáért volna. Amint megérkezett a söprű, lesöpörte róla a havat, de csak térdig. Ugye meg kellett nézni, viszont jobbnak látszott, ha nem nyúlnak hozzá.

– Na írja! – mondta. – Hullát megvizsgáltuk. Nem él. Nyomokat nem háborgatjuk.

Müller leírta.

– De mi a fenétől lett vizes? Csuromvíz. Most jég.

– Dulakodás lehetett – kockáztatta meg Müller. – És kiizzadt.

– A cipője?! – Ezt a szakaszvezetőt adták mellé. Müller belátta, hogy igaz van, így maradt a tényállásnál.

– Eljegesedés az két s? – kérdezte.

– Mi? – kérdezte Balog. – Írja egyszerűbben! Jég nem jó? Az egy g.

Minden szarba beleütötte az orrát az öreg, és várható volt, hogy rossz vége lesz. De az is lehet, hogy egyszerűen elcsúszott és rosszul esett. Nem tudott felállni, megfagyott. Egy alaszakai filmben látta, hogy megtörténhet ez. Nem hitte volna persze, hogy Magyarországra is átterjed a dolog. De hogy lett vizes?

Amint Müller visszavitte a söprűt, látta, hogy nyitva van a ház ajtaja.

– Nem kéne megnézni itt is? – kiáltotta, bár tudta, hogy Balog rossz néven veszi, ha ő kérdez. Rossz néven is vette, de azért odajött és beljebb

nyomta az ajtót a csizmájával. Intett, hogy menjen előre. Elvből intett, mert amit Müller észrevett, azzal nem kellett már foglalkoznia, így mindjárt arra koncentrálhatott, ami fontos volt. Tulajdonképpen elég jól kiegészítették egymást.

– Egy hónapos – mondta Müller egy újságra, amely a falon lógott. – Amikor a Fradi-meccs volt, látta, főnök?

Balog bólintott, habár nem látta. Akkor nézett utoljára meccset, amikor a Kutya bácsival járt, mert a járőrösen és a meccsen kívül semmi más nem érdekelt az öreget. De aztán, ahogy Kutya bácsi nyugdíjba ment, leszokott róla. Nem is szokott vissza többet, mert úgy vélekedett, hogy a meccsből pont az nem látszik, ami a lényeg: hogy mennyit fizetnek érte.

Annyi meccs persze nem volt, amennyi újság a falon. Amúgy nem rossz ötlet, gondolta Müller. Nem kell tartani. Levett egy lapot, és akkor látta, hogy alatta lóg egy kés. Balogra nézett, aki éppen levett egy másikat: ott is lógott egy kés. Fene egye meg, gondolta Müller. Ezért nehéz a Baloggal. Leszedték az összes újságot, és találtak még három kést. Egy böllérnek nem volt ennyi kése. Mi az istent csinált ez itt, töprengett Müller, nem is volt disznója! Balog talált három kést, kettőt ő. Ronda egy természete van, állapította meg Müller, de aztán eszébe jutott még valami: arra gondolt, mi lenne, ha levették a késeket is, hátha alattuk is van valami? Balog viszont már kezdte visszarajzszögezni az újságokat a nyombiztosítók miatt. Müller belátta, hogy várnia kell, amíg megint találnak egy késes házat, ahol majd előjöhet a farbával.

Mást nem találtak, ami érdekes lett volna, csak a macskát, merthogy

mindig a lábuk alatt volt. Éhes lehetett, Müller pedig nem akart más kenyéréhez nyúlni a nyombiztosítók miatt, pedig ott volt a kredencben. Annyit azért megtett, hogy kinyitotta a kredenc ajtaját, mintha ott is keresne valamit, aztán úgy hagyta. A macska fel tudott menni a kredence és onnan a polcra, ha volt annyi esze. Ha meg nem volt, legyen éhes, ez a nyombiztosítóknak mindegy volt.

Az asztalon már könnyebben írt, befejezte a történetet a kések ügyével, szám szerint. Balog közben az ágy alá is benézett, de csak annyit tudott megállapítani, hogy az öreg legalább fél éve nem takarított, és volt még három pár mamusza.

– Na, szóljon akkor be az őrsre! – mondta.

Müller bólintott. Egyszer ha ő is így tudta volna mondani, meg lett volna elégedve. Nem panaszkodhatott ugyan, négy oldalt írt már a jegyzőkönyvbe. Ebben azt a szót szerette, hogy *könyv*: amint elkészült, már így emlegették. Ha kicsi is, de könyv, gondolta, azzal benyomta a rádiótelefon gombját. Azt hitte, megvárják a nyombiztosítókat, Balog azonban intett neki, hogy gyűjtsa be a motort. Megint akar valamit, gondolta Müller. Ennyire már kiismerte a főnökét. Felmentek Subanek tanyájához, és Balog megnézte a fürdőkádat, amely a veranda előtt állt. Be volt törve rajta a jég, mintha fürdött volna benne valaki. A fenébe, gondolta. De hol vannak a halak? Hm?

Sokkal többre aztán a nyomozók se jutottak. Az ukránok viszont eltűntek a tanyáról. Vagy nem kártyáztak többet, vagy máshol.

(1997)